

سیری در جدال عقل و دل

در طی طریق کمال و تحول روحانی، همواره کسب معرفت در مرحله اول قرار دارد. کسی شک ندارد که معرفت مربوط به حوزه عقل است. لذا در این مرحله توصیه اکید اهل عرفان مقابله با دل است چرا که دل در این مرحله، در هیئت هوای نفس ظهور میابد و مانع از کسب معرفت میشود و همواره انسان را به سمت تمایلات نفس سوق داده و تشویق می کند.

اما مرحله بعد مرحله ستیز با عقل و همراه شدن با دل است. در نگاهی ابتدائی و ساده به این نوشتار، خواننده معتقد می شود که نویسنده، معیوب العقل است چرا که می پندارد دو طرف متن و دو مرحله سلوک را کاملاً در تضاد با یکدیگر تشریح نموده است حال آنکه اینگونه نیست.

در منزل و مرحله دوم، در دل محبتی حاصل میشود ناشی از تجمع و عمل به معارفی که در مرحله اول به آن اعتقاد یافته ایم. در این مرحله اگر به سخن عقل گوش کنیم اسیر عقل ابزاری - نازلترین و فریبنده ترین سطح عقل - شده ایم. فلذا در این مرحله تنها باید گوش به ندای دل سپرد و از طعنه و آزار دیگران نهراسید حتی اگر عملی خارج از چارچوب های عقلی دیگران از ما سر بزنند.

مراحلی جزء در باب سلوک بیان شد اما غرض آن بود که منش بزرگ مردی را شرح دهیم که سیری این چنین داشت. و آن کسی جز **شهید مصطفی چمران** نیست. همان که با **عقل** خود، با آگاهی کامل و **معرفتی** سرشار، مهد تمدن غربی و همه عزت و شرف دنیوی خود را به قصد معتقدات خویش، رها کرد و سرانجام **عاشقانه** در دهلاویه به لقاء حق شتافت.

روحش شاد، یادش گرامی باد

Nabtarineslam.blog.ir

سپهر راهی